

DECLANȘAREA PROCEDURILOR DE INSOLVENȚĂ PE FONDUL PANDEMIEI DE CORONAVIRUS

AUTOR ANCA STĂNESCU, COORD. ANCA ZEGREAN

Comportamentul de consum al oamenilor s-a modificat considerabil în ultima lună, pe fondul pandemiei de coronavirus și acesta este unul dintre motivele pentru care companiile din România se confruntă în prezent cu o serie de dificultăți financiare. Lipsa imediată a lichidităților, adică a fondurilor bănești disponibile într-o societate, este primul efect al scăderii consumului de produse și servicii deopotrivă și în consecință al scăderii ritmului de desfășurare a unei activități.

În România, această stare a companiilor de insuficiență a fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor certe, lichide și exigibile se concretizează cel mai adesea într-o procedură de insolvență. Cu toate acestea, companiile aflate în dificultate nu trebuie să fie confruntate din primă fază cu insolvența, ci numai ca remediu de "last resort" abia după ce toate celelalte măsuri alternative au fost epuizate.

Companiile care se confruntă cu insuficiența lichidităților ar putea încerca într-o primă fază o renegociere a contractelor încheiate anterior declanșării crizei (precum acelea care prevăd termene de plată a creanțelor foarte mari sau cele a căror executare a devenit excesiv de oneroasă) prevalându-se de remediile

prevăzute în dreptul comun sau după caz de mecanismele contractuale agreeate (e.g. impreviziune, forță majoră, clauze de suspendare, clauze de renegociere adaptate specific contractului etc). Considerăm că o reducere a duratei de încasare de la clienți, corelată deopotrivă cu scăderea termenelor de plată către furnizori, ar putea conduce la o relaxare a problemei lipsei de lichidități pe parcursul întregului lanț comercial. Alternativ, pot fi negociate eșalonări la plata creanțelor.

În funcție de rezultatul negocierilor voluntare dintre partenerii comerciali și de gravitatea problemelor financiare, există totuși posibilitatea ca unele companii să fie obligate din punct de vedere legal să aplice pentru deschiderea procedurii de insolvență. Această obligație este prevăzută atât de legislația în materia insolvenței, cât și de cea fiscală și penală.

Astfel, Legea Insolvenței aplicabilă în România prevede că o societate aflată în stare de insolvență este obligată să adreseze instanței o cerere de deschidere a procedurii insolvenței, într-un termen de maximum 30 de zile de la apariția stării de insolvență.

Nerespectarea acestui termen este corelată cu prevederea din

"O reducere a duratei de încasare de la clienți, corelată deopotrivă cu scăderea termenelor de plată către furnizori, ar putea conduce la o relaxare a problemei lipsei de lichidități pe parcursul întregului lanț comercial."

Codul Penal potrivit căreia introducerea tardivă (implicit și neintroducerea) cererii de deschidere a procedurii de către reprezentantul legal al societății aflate în insolvență, într-un termen care depășește cu mai mult de 6 luni termenul prevăzut de lege de la apariția stării de insolvență, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Totodată, Codul de Procedură Fiscală prevede, în anumite condiții, o răspundere solidară a administratorilor cu debitorul insolubil pentru obligațiile de plată restante în situația în care administratorii, în calitatea lor de reprezentanți legali ai companiei, nu își îndeplinesc obligația legală de a cere instanței deschiderea procedurii insolvenței.

Pentru a putea fi introdusă la instanța competentă o cerere de deschidere a procedurii de insolvență a unei companii,

aceasta trebuie să înregistreze în contabilitate datorii mai mari sau egale cu 40.000 lei. Cererea poate fi introdusă de societatea care își constată propria insolvență, cu condiția ca valoarea creanțelor bugetare înregistrate să fie mai mică de jumătate din totalul creanțelor înregistrate de companie.

Pe fondul pandemiei de coronavirus, în Germania a fost anunțată suspendarea, în anumite condiții, a obligației companiilor de a-și cere deschiderea procedurii de insolvență. Această măsură ar urma să fie valabilă până la finalul lunii septembrie. Propunerea are în vedere evitarea declanșării acelor insolvențe care ar putea să fie ocolite cu ajutorul măsurilor propuse de stat în vederea susținerii companiilor, măsuri care, date fiind condițiile actuale, ar putea să nu fie implementate în timp util. În legislația actuală din Germania, nemodificată de măsura expusă mai sus, companiile care se confruntă cu probleme de lichidități trebuie să aplice pentru deschiderea procedurii insolvenței într-un termen de 3 săptămâni.

În contextul generat de pandemia coronavirus la nivel național, în România operează deja o măsură de suspendare, sau, după caz, de neîncepere a executărilor silită de către Agenția Națională de Administrare Fiscală. Din păcate însă, până la acest moment nu există nicio măsură care să vizeze domeniul insolvenței.

Deocamdată cel mai vizibil afectate sunt companiile care activează în zona de turism,

organizări de evenimente, transport și HORECA. Potrivit estimărilor recente ale Uniunii Naționale a Transportatorilor Rutieri din România, în următoarele săptămâni, peste jumătate din companiile de transport rutier din România își vor declara insolvența.

Din analizele publicate în ultimele zile în mediul online, rezultă că ar exista peste 280.000 de firme din România cu risc de insolvență. Prin comparație, numărul companiilor insolvente din România în anul 2019 a fost de 6.384, un minim al ultimului deceniu.

Deși legea insolvenței în forma ei actuală pare că încurajează cu precădere procedurile judiciare de insolvență, există totuși prevederi care favorizează și acordurile extrajudiciare între debitori și creditori. De exemplu, legea insolvenței prevede că în situația în care o societate aflată în dificultate financiară este angrenată cu bună-credință în negocieri extrajudiciare pentru restructurarea datoriilor sale, aceasta are obligația să își ceară declanșarea insolvenței doar la eșuarea negocierilor.

În final, opinăm că, înainte de a declanșa o procedură de insolvență, societățile aflate în dificultate ar putea beneficia și de concordatul preventiv sau mandatul ad-hoc, proceduri care presupun înțelegeri între un debitor și creditorii săi, cum ar fi remiteri, reeșalonări sau reduceri parțiale de datorii, continuarea sau încetarea unor contracte în curs. Scopul acestor proceduri este acela de a depăși starea de dificultate

"Opinăm că, înainte de a declanșa o procedură de insolvență, societățile aflate în dificultate ar putea beneficia și de concordatul preventiv sau mandatul ad-hoc, proceduri care presupun înțelegeri între un debitor și creditorii săi."

financiară în care se află o societate, de salvagardare a acesteia, de păstrare a locurilor de muncă și de acoperire a creanțelor.

ANCA STĂNESCU,
ECONOMIST, BIRIȘ GORAN SPARL
ASTANESCU@BIRISGORAN.RO

ANCA ZEGREAN,
AVOCAT, BIRIȘ GORAN SPARL
AZEGREAN@BIRISGORAN.RO

DISCLAIMER: Informațiile conținute în acest articol pot fi preluate doar cu acordul autorilor. Orice abatere de la această regulă constituie o încălcare a Legii 8/1996 privind dreptul de autor.